

Täysistunto

Keskiviikko 28.11.2018 klo 14.01—16.31

14. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaalilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 162/2018 vp
Valiokunnan mietintö PeVM 7/2018 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Tuula Haatainen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 14. asia. Käsittelyn pohjana on perustuslakivaliokunnan mietintö PeVM 7/2018 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

16.07 **Annika Lapintie vas** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kyse on hallituksen esityksestä vaalilain muuttamisesta, ja hallituksen esityksessä asiaa luonnehditaan muutamaksi tekniseksi tarkistukseksi kevään 2019 vaaleihin liittyen.

Keskeisiä tarkistuksia on neljä, joista ensimmäinen koskee Euroopan komission vaalidirektiivin implementoinnin sanamuodon tarkistamista, jota minäkin luonnehdin teknisluonteiseksi. Toinen koskee vuoden 2019 europarlamenttivaalien ehdokashakemusten jättöpäivän myöhentämistä, ja tätä nyt itse en näe pelkästään teknisenä. Kyse on teknisesti siitä, että lakisääteiset määrääjat eivät menisi päällekkäin ja puolueet ja muut ehdokasasettajat voisivat paremmin hallinnoida omia ehdokasasettelujaan. Tämä on perustelu sille, että Euroopan parlamentin vaalien ehdokashakemusten jättöpäivää siirretään niin, että se on 18.4. ensi vuonna, eli kaksi päivää eteenpäin. Muutos on kertaluonteinen ja koskee vuoden 2019 europarlamentin vaaleja. Kyse on siis siitä, että koska eduskuntavaalit ovat tuolloin huhtikuussa, odotetaan siihen asti, että eduskuntavaalien tulos on vahvistettu, ja vasta sen jälkeen niin ehdokkaat kuin puolueet voivat tehdä päätöksensä siitä, ketkä ovat ehdolla Euroopan parlamenttiin. Tämä muutos siis toteuttaa sen mahdollisuuden, että vasta eduskuntavaalien lopputuloksen vahvistamisen jälkeen lyödään lukkoon Euroopan parlamentin vaalien ehdokasasettelu.

Kaksi muuta esitystä ovat enemmän teknisluonteisia:

Eli kuntien äänestysaluejakopäätösten aikataulumuutos liittyy siihen, että vuonna 2015 siirrettiin kuntavaalit pidettäväksi lokakuusta huhtikuuhun. Jatkossa sitten kuntien äänestysaluejakopäätökset tulevat voimaan aina kalenterivuoden alussa. Neljäs muutos koskee ilmoituskorttien sähköisen jakelun mahdollistamista. Jos äänioikeutettu on Suomi.fi-viestipalvelussa antanut vahvaa tunnistautumista käyttäen suostumuksensa ottaa vastaan kaikki viranomaisten lähettämät tiedotteet sähköisesti, niin jatkossa myös vaalien ilmoituskortti toimitetaan vain sähköisesti. Tämänkin ehkä sinänsä voidaan ajatella olevan teknisluonteinen muutos, mutta se liittyy uuteen maailmaan ja yhteiskuntaan siinä, että yhä useam-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 122/2018 vp

mat palvelut siirtyvät verkkoon. Mutta kuten sanottua, jotta kansalainen saisi vaalien ilmoituskortin ainoastaan sähköisenä, se on edellyttänyt hänen omaa suostumustaan, joten oletettavissa on, että kansalainen myös tietää, mihin on suostumuksensa antanut.

Tämän esityksen osalta merkittävin muutos koskee tätä periaatetta, että vasta eduskuntavaalien tuloksen vahvistamisen jälkeen lyödään lukkoon ehdokkaat Euroopan parlamentin vaaleihin.

Perustuslakivaliokunta pitää esitystä perusteltuna ja puoltaa sen hyväksymistä muuttamattomana.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 162/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.